

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน : กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์ปลาเกลือ บ้านท่าดินแดง ตำบลเกรียงไกร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยสำรวจ (Survey Research) การเก็บรวบรวมข้อมูลสนามโดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์กับเจ้าของผลิตภัณฑ์ปลาเกลือ และเนื่องจากพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นพื้นที่ในการลงฝึกภาคปฏิบัติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เข้าไปศึกษา โดยการเก็บข้อมูล สังเกต และสัมภาษณ์ ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2547 จนถึงเดือนพฤษภาคม 2547 เป็นระยะเวลา 3 เดือน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้ผลิตปลาเกลือ บ้านท่าดินแดง ตำบลเกรียงไกร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลประวัติความเป็นมาของผลิตภัณฑ์ / ลักษณะทั่วไปของผลิตภัณฑ์ / รูปแบบของผลิตภัณฑ์ / กระบวนการ / ขั้นตอนการผลิต

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการผลิต / ขั้นตอนการผลิต

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปลาเกลือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ ไปสอบถามเจ้าของผลิตภัณฑ์ปลาเกลื้อ และประชาชนในพื้นที่หมู่ที่ 2 บ้านท่าดินแดง ตำบลเกรียงไกร จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ติดต่อประสานงานแบบไม่เป็นทางการด้วยตนเอง ด้วยการพูดคุยกับผู้ใหญ่บ้าน เพื่อขอจำนวนประชากร ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน รวมถึงเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนของอำเภอเมือง ตำบลเกรียงไกร เพื่อขอรายละเอียดของจำนวนประชากร ประวัติการเริ่มต้นของผลิตภัณฑ์ปลาเกลื้อ และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสอบถามผู้ใหญ่บ้านและประชาชนในพื้นที่ คือ บ้านท่าดินแดง
3. นำแบบสอบถามไปดำเนินการสอบถามกลุ่มตัวอย่างและติดต่อขอทราบข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ประวัติความเป็นมาของผลิตภัณฑ์ / ลักษณะทั่วไปของผลิตภัณฑ์ / รูปแบบของผลิตภัณฑ์กระบวนการผลิต / ขั้นตอนการผลิต โดยการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ประกอบด้วยการบรรยาย

ทั้งนี้ได้ใช้แนวคิดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ในการวิเคราะห์ประวัติความเป็นมาของผลิตภัณฑ์ / ลักษณะทั่วไปของผลิตภัณฑ์ และแนวคิดธุรกิจชุมชนมาวิเคราะห์ รูปแบบของผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต / ขั้นตอนการผลิต

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์การแปรรูปปลาเกลื้อ ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการผลิต / ขั้นตอนการผลิต แล้วมาเรียบเรียงโดยใช้วิธีการนำเสนอข้อมูลในรูปของการพรรณนา

ทั้งนี้ได้ใช้แนวคิดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน แนวคิดในการถนอมอาหาร ในการวิเคราะห์การแปรรูปปลาเกลื้อ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปลาเกลื้อ แล้วนำมาเรียบเรียงโดยใช้วิธีการนำเสนอข้อมูลในรูปของการพรรณนา

ซึ่งใช้แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ในบทที่ 2 มาวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปลาเกลื้อ

ระยะเวลาและรูปในการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาทั้งสิ้น 3 เดือน คือเดือนมีนาคมกระทั่งถึงเดือน พฤษภาคม 2547 โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

ช่วงเดือน มีนาคม ศึกษาข้อมูล พร้อมทั้งมีการศึกษา / วิเคราะห์ บริบทของชุมชน อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเข้าใจในสภาพการณ์ของชุมชน

ช่วงเดือนเมษายน จัดทำแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งออกไป สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในส่วนต่าง ๆ เช่น เจ้าของผลิตภัณฑ์ปลาเกลือ , ผู้นำชุมชน , ประชาชนในพื้นที่หมู่บ้านทำดินแดง ตำบลเกรียงไกร อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

ช่วงเดือนพฤษภาคม จัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย เพื่อทำการตรวจเอกสาร ว่ามีความถูกต้องชัดเจนมากน้อยเพียงใด จากนั้นจึงส่งมอบให้อาจารย์ทำการตรวจสอบ พร้อมทั้ง เปรียบเทียบรายงานการวิจัยในครั้งนี้